

vige Pladsen for Rigsraadet. Det er altsaa fuldkommen klart og bitterligt, at han i det Hele taget ikke kan siges at være nogen Tjende af Grundloven, men han har proclameret sig som en Tjende af Rigsdagen, og i det sidste Foredrag, vi hørte af ham her, viste han, at han er det den Dag idag, idet han sagde, at han vilde stemme for en Sammensætning af den nye Rigsdag, der for Dieblirket foreligger i det Rigsraadet forelagte Grundlovsudkast.

Naar jeg nu spørger, hvad der skulde være til Hinder for at vedtage det Forslag, der her foreligger, vil jeg møde den Indsigelse, at Grunden er Landstingets Sammensætning. Man siger, at den grundlovgivende Rigsforsamling forud har erklæret, at den Sammensætning af Landstinget, der er givet i Grundloven af 5te Juni 1849, ikke var den, man kunde tænke paa endelig at beholde, og at den har viist dette ved i § 44 at opstille, at det ved Lov skulde kunne bestemmes, at Valgene til Landstinget for Fremtiden skulde udgaae fra større Communalraad. I saa Henseende skal jeg strax gjøre opmærksom paa, at Fleertallet paa den grundlovgivende Rigsforsamling vel erkjendte dette, men ingenlunde den hele Rigsforsamling; thi Ordføreren for det Parti, hvortil jeg dengang sluttede mig og endnu slutter mig, hvilket Medlem ofte har været omtalt her i Salen under Grundlovsforhandlingerne, erklærede udtrykkeligt i det Foredrag, hvori han paa egne og Meningsfællers Vegne tilkjendegav sin Tilslutning til det fremkomne Forslag om Landstingets nuværende Sammensætning, at han efter gjentagen Overveielse fandt, at man meget vel kunde hjælpe sig med den Sammensætning af Rigsdagen, der forelaa, og derfor vilde stemme for den; men han tilføiede udtrykkeligt, at han da havde det Haab at kunne slippe for § 40, den nuværende § 44. Han hittede altsaa paa egne og Meningsfællers Vegne, at naar vi dengang fra vor Side gik ind paa denne Sammensætning af Landstinget, var det kun, fordi vi troede at blive frie for denne § 44. Dette viser altsaa, at ingenlunde Alle paa den grundlovgivende Rigsforsamling erkjendte, at Landstingets Sammensætning kun burde være noget Forbigaaende, men jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at

naar der i Grundloven er antydet, at det ved Lov kan bestemmes, at Landstinget skal udgaae fra de større Communalraad, har det ikke været den grundlovgivende Rigsforsamlings Mening, at nogen anden Sammensætning af Landstinget kunde stee, uden at den vedtoges paa grundlovmæssig Maade. Dette kan altsaa ikke bevise Noget for de Medlemmers Vedkommende, der ikke ville have Landstingets Sammensætning forandret derhen; at Valgene udgaae fra de større Communalraad; men vi fra vor Side maae tvertimod sige, at skulle vi endelig forandre Landstinget, og ville de Herrer støtte sig til, hvad der stemmer med Anden i den grundlovgivende Rigsforsamlings Bestemmelser, maae de gaae den Vej, Rigsforsamlingen antydede som den, der muligt kunde gaaes, idet de nemlig fremkomme med et Forslag om at lade Valgene til Landstinget udgaae fra de større Communalraad. Det er mig imidlertid ikke bekjendt, at Regjeringen er fremkommen med noget Forslag til at skabe saadanne Communalraad, hvorimod mange af de Herrer, der have fulgt Udviklingen siden 1849, ville erindre, at der fra den Side, hvortil jeg hører, tidligt er fremkommet Forslag til en heel ny Communallov. Det kan altsaa ikke forekastes os, at vi have været særdeles bange for at komme over til en saadan Valgmaade, thi vi have tidligere end nogen Anden stillet denne Sag paa Dagsordenen. I de senere Aar er der fra Regjeringen fremkommet Forslag om at optage Kjøbstæderne i Amtscommuneforvaltningen under eet sælles Amtsraad, men heller ikke i den Henseende kan man sige, at den Side, hvortil jeg hører, har været meget bange for at komme over til en anden Valgmaade til Landstinget, thi vi ere i den Henseende gaaede med de andre Herrer Medlemmer af Folkethinget. Loven er i en tidligere Sessjon bleven vedtagen for dette Things Vedkommende, og blev kun ikke særdis i Landstinget, fordi Tiden ikke strakte til. Senere har dette Forslag igjen været bragt frem af Regjeringen, men atter paa et Tidspunkt, hvor Tiden heller ikke strakte til, og man kan dog altsaa virkelig ikke sige, at det Parti, hvortil jeg hører, har stude denne Reform fra sig, fordi vi vare bange for, at